

Dagur íslenskrar náttúru, 2020

Um frumvarp til breytinga á náttúruverndarlögum (kortlagning óbyggðra víðerna)

Inngangur

Samtökin veittu [umsögn](#) 10. febrúar 2020 um fyrri drög að frumvarpi um breytingu á náttúruverndarlögum þetta árið, sem vörðuðu aðra breytingu ákvæðis um óbyggð víðerni en hér er til umfjöllunar. Bentu samtökin á þrjár leiðir til þess að styðja framfylgd gildandi laga um óbyggð víðerni; (i) að setja lög um óbyggð víðerni, í anda Wilderness Act í Bandaríkjunum, (ii) að óbyggð víðerni fengju vernd innan Hálendisþjóðgarðs sem þá var í bígerð og loks (iii) að óbyggð víðerni yrðu kortlægð með bestu aðferðum. Síðustu tillöguna útfærðu samtökin síðan í [umsögn](#) sinni til Alþingis 18. mars 2020 og fylgdu eftir á fundi þingnefndar í þátttöku sinni í meðferð þess frumvarps. Loks stóðu samtökin, ásamt samtökunum Eldvötnum, Landvernd og Náttúruverndarsamtökum Suðurlands að sameiginlegu erindi þessa efnis dagsettu 30. maí 2020.

Tillögur að ákvæðum um kortlagningu óbyggðra víðerna

Tillaga samtakanna að lagaákvæðum er eftirfarandi, eins og hún var sett fram 18. mars 2020:

- 1) Eftirfarandi setning bætist við 19. tölulið 5. gr. laganna:

Stafrænt kort af óbyggðum víðernum skal staðfest af ráðherra og birt sem auglýsing í B-deild Stjórnartíðinda. Skal kortið sæta endurskoðun eigi sjaldnar en á fjögurra ára fresti þar sem gerð er grein fyrir breytingum er orðið hafa frá síðustu kortlagningu.

- 2) Svohljóðandi bráðabirgðaákvæði verði bætt við lögin:

Ráðherra skal eigi síðar en 1. apríl 2021 staðfesta kortlagningu óbyggðra víðerna alls landsins skv. 19. tl. 5. gr. Skal kortlagningin byggð á viðmiðum er sett skulu á grundvelli sjónarmiða að baki ákvæðinu og 46. gr. og eftir viðurkenndri alþjóðlegri aðferðarfræði.

Um ítarlegan rökstuðning og heimildir vísast til ofangreindra umsagna, einkum umsagnarinnar frá 18. mars 2020, og einnig til áðurgreinds erindis náttúruverndarsamtakanna fjögurra.

Áform löggjafans um kortlagningu víðerna komu fram 1999 þegar [samþykkti Alþingi](#) þingsályktunartillögu Kvennalistakvenna um að fela umhverfisráðherra slíka kortlagningu. Tillaga ráðuneytisins nú um kortlagningu óbyggðra víðerna gengur í ljósi sögunnar of skammt og er of veik, þar sem hún tryggir ekki:

1. Að lokið verði við fyrstu kortlagningu innan hæfilegs tíma.
2. Að kortlagningin hljóti reglulega endurskoðun.
3. Að skylt sé að birta ákvörðun um kortlagningu í Stjórnartíðindum.
4. Að stafrænt kort verði aðgengilegt.
5. Að tekið verði mið af alþjóðlega viðurkenndri aðferðarfræði við kortlagninguna, sbr. einnig tilvísun nýlegrar reglugerðar um Vatnajökulsþjóðgarð til alþjóðlegra viðmiðana, nr. 300/2020, þar sem verndarflokkur merkir skilgreindur friðlýsingarflokkur ásamt viðmiðum fyrir þjóðgarða og friðlýst svæði samkvæmt *Alþjóðlegum viðmiðunum um þjóðgarða og friðlýst svæði*, sem aftur: ákveðnir flokkar og viðmið fyrir friðlýst svæði (*Guidelines for Protected Area Management Categories*) Alþjóðanáttúruverndarsambandið (International Union for Conservation of Nature IUCN) 1994.

Virðingarfyllt,

Sif Konráðsdóttir
formaður

Snæbjörn Guðmundsson
stjórnarmaður